

формуваннях, яка передбачала б усебічну підготовку офіцерського складу, підвищення вимог до його ділових і моральних якостей.

Література:

1. Олійник О. М. Запобігання незаконному використанню бюджетних коштів у Збройних Силах України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2015. 20 с.

2. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про стан та перспективи розвитку Воєнної організації та сектору безпеки України» : *Постанова Верховної Ради України ; Рекомендації від 5 липня 2012 р. № 5086-VI із змінами та доповненнями*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5086-17#Text> (дата звернення: 02.02.2024).

3. Голіна В. В., Головкін Б. М. Кримінологія: Загальна та Особлива частини : навч. посіб. Харків : Право, 2014. 513 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-16>

МИТНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В ПЕРІОД ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Іванченко Едуард Пилипович

кандидат юридичних наук,

професор Української технологічної академії,

радник Асоціації митних брокерів України, докторант,

Науково-дослідний інститут приватного права

і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака

Національної академії правових наук України

м. Київ, Україна

З початком повномасштабної збройної агресії РФ проти нашої держави та введенням в дію правового режиму воєнного стану митне законодавство України зазнало суттєвих змін направлених на правове упорядкування митної політики, яка спрямована на забезпечення національної безпеки, обороноздатності та економічної стабільності України. Здійснюючи невідкладні заходи в надзвичайних умовах господарювання суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) та митних брокерів, органи державної влади України прийняли низку нормативно-правових актів протягом лютого 2022 – травня 2024 років, які свідчать про пріоритетність напрямків реалізації завдань державної

митної політики, спрямувавши її на посилення безпекових аспектів та спрощення митних процедур і формальностей.

Серед основних напрямків правового регулювання митної справи, що обумовили інституційні зміни діяльності суб'єктів ЗЕД та митних брокерів в умовах правового режиму воєнного стану, доречно виділити наступні.

I. Митний кодекс України. Нормотворчий процес з боку законодавця та органів виконавчої влади обумовлений не тільки введенням режиму воєнного стану, але і постійним вдосконаленням та унормуванням митного законодавства у відповідності до сучасних вимог щодо правових норм європейського та міжнародного законодавства. Насамперед, це внесення змін до діючого Митного кодексу України (МКУ) [1] (станом на 8.05.2024 року внесено 24 зміни) та розроблення нової редакції МКУ.

22 грудня 2023 року Кабінет Міністрів України схвалив проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу». Законопроект має на меті упровадження європейських практик у здійснення митної справи в Україні, наближення національного законодавства до законодавства Європейського союзу на виконання Глави 5 Розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Проектом Закону, зокрема, пропонується запровадити концепцію *митного представництва*, аналогічну тій, що функціонує в країнах ЄС, визначивши загальні засади представництва, розділення видів представництва на пряме та непряме, розмежування відповідальності суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та митного представника [2].

24 квітня 2024 року Верховна Рада України ухвалила у першому читанні євроінтеграційний законопроект №10411 про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу. Документ спрямовано на виконання урядового Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року від 9 лютого 2024 року. Зокрема, на виконання рекомендації 94 в межах переговорного кластеру 3 “Конкурентоспроможність та інклюзивний розвиток”, розділу 29 “Митний Союз” щодо “досягнення прогресу у сферах, пов’язаних з *митними процедурами, митним боргом та застосуванням гарантій, а також спрощенням митних формальностей, розроблення нової редакції Митного кодексу України*” [3].

II. Процедура спільного транзиту. 12 вересня 2019 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи» [4], метою якого стало імплементація в національне законодавство положень Конвенції про процедуру спільного транзиту (Конвенція) [5] відповідно до зобов'язань, взятих в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

5 вересня 2022, під час саміту «Україна-ЄС» у Брюсселі, було офіційно оголошено про вступ України до Конвенції та початок міжнародного застосування Україною *New Computerised Transit System – Новой комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS)*. З 1 жовтня 2022 року розпочались оформлення декларацій спільного транзиту в міжнародному режимі [6, с. 89]. *NCTS* забезпечує взаємозв'язок між митними службами в країнах-учасниках Конвенції, що дозволяє митним органам контролювати товари на кожному етапі перевезення. Головні цілі *NCTS* полягають у тому, щоб *зробити транзитні процедури швидшими, більш ефективними і безпечними, одночасно запобігаючи та виявляючи шахрайство* [7, с. 166–167].

III. Спрощення митних формальностей. Попри триваючу повномасштабну військову агресію із боку РФ, Україна продовжує активно упроваджувати та законодавчо унормувувати процедури євроінтеграції митної справи, в тому числі і у процедурі митного декларування товарів. Так приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами (Конвенція) [8], у відповідності до Закону України від 30 серпня 2022 року № 2554-IX "Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами" [9], зумовило до прийняття відповідно до пункту 5 статті 11а Конвенції всіх рекомендацій та рішень Спільного комітету, які зазначені у статті 11(2) і (3) цієї Конвенції, а також запровадило *необхідні інструменти для спрощення формальностей у торгівлі товарами*.

IV. Гуманітарна допомога. Постановою Кабінету Міністрів «Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану» України від 1 березня 2022 року № 174 (втратила чинність на підставі Постанови Кабінету Міністрів № 953 від 5 вересня 2023 року) [10] було встановлено, що на період воєнного стану пропуск через митний кордон України гуманітарної допомоги окремих товарів, що ввозяться на митну територію України і систематизовані згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності, відповідно до Закону України «Про Митний тариф України» [11] (та додатків до нього), здійснюється за місцем перетину митного кордону України, шляхом подання в паперовій або

електронній формі декларації, заповненої особою, що перевозить відповідний товар, без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та без оформлення гарантійних листів. 5 вересня 2023 року Постановою Кабінету Міністрів № 953 був затверджений новий Порядок пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану [12].

Проведене дослідження дає обґрунтовані підстави стверджувати, що спрощення та лібералізація митних режимів сприяють зовнішньоекономічній діяльності та підвищують попит суб'єктів ЗЕД на митно-брокерські послуги, особливо в період дії правового режиму воєнного стану та стрімкої зміни митного законодавства, є нагальною потребою часу та потребують постійної нормотворчої правової роботи з боку державних органів влади для реалізації ефективної митної політики спрямованої на забезпечення національної безпеки, обороноздатності та економічної стабільності України.

Література:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року № 4495. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

2. Кабмін провів засідання: які рішення ухвалили 22 грудня. Судово-юридична газета. 22.12.2023. URL: <https://sud.ua/uk/news/ukraine/288790-kabmin-provelzasedanie-kakie-resheniya-prinyali-22-dekabrnya>

3. Верховна Рада ухвалила у першому читанні зміни до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу: EU-UA від 24 квітня 2024 року. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/verhovna-rada-uhvalyla-u-pershomu-chytanni-zminy-do-mytnogo-kodeksu-ukrayiny-shhodo-implementatsiyi-deyakih-polozhen-mytnogo-kodeksu-yevropejskogo-soyuzu/>

4. Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи: Закон України від 12 вересня 2019 року № 78-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/78-IX#n796>

5. Про процедуру спільного транзиту: Конвенція Європейської асоціації вільної торгівлі, Європейського економічного співтовариства від 20 травня 1987 року № 994_001-87. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-87#Text

6. Заяц В. В., Титор В. Й., Курилов В. А. Процедура спільного транзиту: стратегія та стан впровадження в Україні. *Світ фінансів*. 2022. № 3(72). С. 83–98. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1536>.

7. Руда Т. В. Особливості застосування процедури спільного транзиту в контексті норм міжнародного законодавства. *Інноваційна*

економіка. 2022. № 1. С. 163–168. URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/905>

8. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987 року. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012#n639

9. Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами: Закон України від 30 серпня 2022 року № 2554-IX. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2554-20#Text

10. Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 2022 року № 174. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/174-2022-%D0%BF#Text>

11. Про Митний тариф України: Закон України від 19 жовтня 2022 року № 2697-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>

12. Деякі питання пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану. Постанова Кабінету Міністрів № 953 від 5 вересня 2023 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/953-2023-%D0%BF#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-17>

ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АЛГОРИТМІЧНОГО МЕДІАКОНТЕНТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Калитенко Радислав Олександрович

аспірант кафедри інтелектуальної власності

та інформаційного права,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

Алгоритмічний контент або алгоритмічно змодерований контент – це контент, що генерується, модерується, поширюється за допомогою алгоритмів та/або систем штучного інтелекту. Такі системи використовуються задля збору даних, насамперед користувачів, визначення пріоритетності контенту у стрічці користувача, автоматизації процесів – генерації, редагування, поширення вмісту [1, с. 3]. Проблемою алгоритмічного контенту є те, що він може піддаватися маніпуляціям, наслідком чого є і маніпуляція самим користувачем, суспільством, громадською думкою. У воєнний час такий контент може бути